

Bryssel, 15. lokakuuta 2019
(OR. en)

Toimielinten väliset asiat:
2018/0213(COD)
2019/0161(COD)
2018/0212(COD)

13116/1/19
REV 1

JUR 591
EUROGROUP 10
ECOFIN 873
UEM 301
CODEC 1481
CADREFIN 343

LAUSUNTO

Lähettäjä: Oikeudellinen yksikkö
Vastaanottaja: Euroryhmä laajennetussa kokoonpanossa

Asia: Lähentymistä ja kilpailukykyä edistävä talousarvioväline:
valtuuttamislausekkeen sekä hallitustenvälisen sopimuksen oikeudellisen
aseman, suhteen ja vaikutusten tarkastelu

I JOHDANTO

1. Euroryhmän laajennetussa kokoonpanossa 9. lokakuuta 2019 hyväksymät lähentymistä ja kilpailukykyä koskevan budjettivälineen (BICC) pääpiirteet sisältävät muun muassa seuraavan tekstin välineen rahoittamisesta.

"Discussions on an IGA, whose legal status will be explained in an annex to the summing up letter by the Council Legal Service, will continue at the level of the EWG. The EWG should submit a report covering the need, the content, modalities and the size of an IGA in due time to allow for a final decision in the context of the MFF.

An enabling clause to be included in the Regulation based on Art 17".

2. Euroryhmän laajennetussa kokoonpanossa 9. lokakuuta 2019 pitämässä kokouksessa neuvoston oikeudellista yksikköä pyydettiin selventämään valtuutuslausekkeen sekä hallitustenvälisen sopimuksen, johon viitataan pääpiirteitä koskevassa asiakirjassa, oikeudellista asemaa, suhdetta ja vaikutuksia. Euroryhmän puheenjohtaja pyysi lisäksi neuvoston oikeudellista yksikköä esittämään puheenvuoronsa kirjallisesti, kuten myös pääpiirteitä koskevassa asiakirjassa todetaan. Tämä lausunto vastaa tuohon pyyntöön.

II OIKEUDELLINEN ANALYYSI

3. Valtuutuslausekkeen, joka sisällytetään suunniteltuun lähentymistä ja kilpailukykyä koskevaa budjettivälinettä koskevaa asetukseen (BICC), tarkoituksena on valtuuttaa jäsenvaltiot antamaan ylimääräisiä osuuksia unionin talousarvioon ja kohdentaa ne BICC-asetuksesta johtuvien kustannusten rahoittamiseen. Tällaisia lisäosuuksia annettaisiin ulkoisina käyttötarkoitukseensa sidottuina tuloina poikkeuksena varainhoitoasetuksen 20 artiklan mukaiseen yleiskatteisuuden periaatteeseen, jonka mukaan tulojen kokonaismäärän on katettava menoerien kokonaismäärä. Tuo poikkeus olisi näin ollen muotoiltava yleiskatteisuuden periaatteen poikkeukseksi, mikä on mahdollista EU:n lainsäätäjän harkinnan mukaan, kuten käy ilmi varainhoitoasetuksen 21 artiklassa tarkoitetuista olemassa olevista ulkoisten ja sisäisten käyttötarkoitukseensa sidottujen tulojen luokista.

4. EU:n perussopimuksissa tai EU:n johdetun oikeuden säädöksessä (kuten BICC-asetus) ei kuitenkaan voida oikeudellisesti velvoittaa jäsenvaltioita tekemään hallitustenvälistä sopimusta, jota tarkoitetaan pääpiirteitä koskevassa asiakirjassa, tai pakottaa niitä antamaan unionin talousarvioon omien varojen järjestelmän ylittäviä rahoitusosuuksia. Näin ollen valtuutuslauseke ei voi olla perusta sellaisen hallitustenvälisen sopimuksen neuvottelemiselle, allekirjoittamiselle ja tekemiselle, jossa jäsenvaltiot oikeudellisesti sitoutuisivat keräämään yhteen ja kohdentamaan ulkoisesti käyttötarkoitukseensa sidottuja tuloja BICC-asetukselle. Jäsenvaltiot voivat kansainvälisen julkisoikeuden mukaisesti vapaasti päättää, neuvottelevatko, allekirjoittavatko ja tekevätkö ne hallitustenvälisen sopimuksen¹.
5. Jäsenvaltioiden suostumus sitoutua hallitustenvälisen sopimuksen määräyksiin riippuu siten niiden kansallisista perustuslaillisista vaatimuksista².

¹ Ks. oikeudellisen yksikön lausunto (asiak. 5347/19) Euroopan investointien vakautusjärjestelystä, jossa neuvoston oikeudellinen yksikkö katsoi, että "*unionin oikeudella ei voida velvoittaa jäsenvaltiota tekemään hallitustenvälistä sopimusta*". Tuossa lausunnossa myös korostettiin, että "*jäsenvaltioita ei ehdotuksen oikeusperustana olevan SEUT 175 artiklan 3 kohdan perusteella voida pakottaa suoraan tai epäsuorasti antamaan unionille [...] omia varoja koskevan päätöksen mukaisen unionin omien varojen järjestelmän ylittäviä rahoitusosuuksia.*" 61 kohta

² Vaikka aikaisemmin talous- ja rahaliiton alan hallitustenväliset sopimukset (kuten EVM-sopimus, vakautta, yhteenkuuluvuutta ja kilpailukykyä koskeva sopimus tai vakauseräsiirtojen siirto yhteiseen kriisiratkaisurahastoon tehty hallitustenvälinen sopimus) on tehty kaikkien euroalueen jäsenvaltioiden toimesta, se on johtunut halusta ylläpitää poliittinen yhtenäisyys, eikä niinkään siitä, että olisi olemassa EU:n perussopimukseen tai johdettuun oikeuteen perustuva oikeudellinen velvoite.